

maa antages meget snart at have naaet det Maximum af Personer, som den kan naae. Priserne ere ikke meget høiere nu, end at Folk, naar de ville beregne den Tid, som de ellers vilde være undervejs, naar de tilføds vilde tilbagelægge den samme Strækning, og Slidet paa Skofaalerne, ikke ville komme lettere og billigere affted end med Jernbanen. Dette er Beregningen: kan man sige, at Folk ved at gaae tilføds, naar man tager Tiden og Slidet af Saalerne i Betragtning, kunne komme billigere affted, end naar de — jeg forudsætter, at de have Raad dertil — udgive de Penge, som det koster at tage en Billet med Jernbanen, saa skal man sætte Priserne ved, og er dette ikke Tilfældet, saa skal man beholde de gamle Priser. — Jeg kommer nu til det Moment med de flere Stationer. Naar vi spørge: Hvorledes har Forholdet været med de talrige Stationer, der ere imellem Kjøbenhavn og Roeskilde, og hvis Talrigbed jeg iøvrigt ikke forkaster, saa vil man finde, at der er een Station, der saagodt som ikke bruges, fordi man er kommen til den Gikjendelse, at det at standse der, at have Betjente der og at tage imod Personer der, kostede Jernbanen Mere, end det Antal Personer, der i flere Aar havde frekventeret den, havde indbragt i Kassen, nemlig Stationen ved Hedehusene. Naar dette er Tilfældet med en Station, der ligger c. 3 Mil fra Hovedstaden, saa vil man vistnok i endnu højere Grad gjøre den samme Erfaring, naar denne Stråale fra Hovedstaden bliver længere og Søgningen altsaa mindre. Vil man derfor nu gaae til paa den anden Side af Roeskilde at anlægge en saadan Station, saa frygter jeg for, at man vil gjøre den samme Erfaring. Det er muligt, at det kan betale sig, det er maaskee et Forsøg værd, man behøver jo ikke at anlægge den med kostbare Midler, man kan jo med ganske ringe Midler anlægge en saadan, idet der blot dertil hører et almindeligt Banevogterhuus med en Billetteur; det er nok; at forsøge dette vil altsaa kun koste en Bagatel da jeg, som sagt, ikke troer der behøves Mere. Men paa den anden Side, at Regjeringen skal trænge paa, at man skal gaae over til et saadant System, vil jeg for mit Vedkommende paa det Bestemteste fraraade, fordi jeg troer, at

det ikke alene ikke vil føre til større Indtægter for Jernbanen, men derimod aabenbart til større Tab. Jeg har havt Anledning til at undersøge, og har gjort mig Uleilighed dermed, fordi jeg dertil har havt en særlig Opfordring i min Stilling, Forhold af den Art ved mange Jernbaner, og det saadanne, der have været langt eller nogenlunde langt gennemgaaende, som bevægede sig sfernt bort fra store og stærkt befolkede Stæder, og det har der vist sig, at Stationer, der laae nærmere end 2 Mil ved hinanden, kun have givet et meget ringe Udbytte. Dermed vil jeg ikke sige, at det netop skulde være 2 Mills Nærheden af Stationerne, der yttre Indflydelse paa Udbyttet, thi det beroer paa ganske andre Forhold, f. Ex. paa Befolkningens Tæthed, den Anledning, der er til for Folk fra andre Veie at søge til Stationerne; men, naar jeg tager det i Gjennemsnit, har jeg fundet, at Stationer, der laae 2 Mil fra hinanden, vare at betragte som hinanden altfor nærliggende. Man har paa forskellige Stæder forsøgt Midler til at skaffe Reisende fra den ene Station til den anden, man har saaledes f. Ex. fundet paa, paa sine Stæder at befordre dem ved Heste paa Jernbanen, af Hensyn til, at dette maatte kunne convenere de Reisende, men man har ikke sporet synderlig Gavn deraf, det har ikke ført til noget stort Udbytte, og Hestene gjøre altid paa Jernbanen megen Skade, navnlig i de flette Aarstider; Forsøget har saaledes været af noget tvivlsom Nytte. Jeg troer overhovedet, at alle slige Ting maa man helst overlade til Jernbanebestyrelsens egen Inspiration, medens Rentegaranten maa vise sig saa treven og skædig imod Selskabet, som den kan, indtil den kan drive det frem til at skaffe et heldigere Udbytte. Den haaber paa bedre Tider ved nye Indtægter. Det er godt for den rige Mand, der kan taale at tabe sine Penge, han kan saaledes bygge en „Leviathan“ for 650,000 Rktr. og sælge den igjen for 150,000 Rktr., men det kan Danmark ikke gjøre, thi saa sælger det tilsidst sig selv.

Klee: Det gjør mig ondt at maatte trætte det ærede Thing i en Sag, der saa tidt er bleven debatteret, men, da den ærede Rigsdags-